

BISERICA și ȘCOLA.

Fôe bisericescã, școlasticã, literarã și economicã.

Eșe odatã în săptămânã: DUMINECA.

Prețul abonamentului :	Prețul inserțiunilor :	Corespondențele să se adreseze la Redacțiunea dela
Pentru Austro-Ungaria pe an . . 5 fl.—cr.	Pentru publicațiunile de trei ori ce conțenă	„BISERICA și ȘCOLA“
„ „ „ „ jum. an 2 „ 50 „	cam 150 cuvinte 3 fl., pana la 200 cuvinte	Îar banii de prenumerațiune la
Pentru România și străinătate pe an 7 „ — „	4 fl. și mai sus 5 fl. v. a.	— „Tipografia diecesană în Arad.“ —
„ „ „ „ „ j. a. 3 „ 50 „		

Adunarea generală a fondului prețescă din diecesa gr. or. română Aradului.

Este cunoscută că statutele fondului prețescă din diecesa gr. or. română a Aradului — s'au aprobată prin sinodul eparchială în ședința ținută la 30 Aprilie [12 Mai] 1883 sub Nr. 232 și astfel acestă fondă dela 1 Ianuarie 1884. are să între în administrațiunea consistorială, adevă în cadrul Statutului org.

Din incidentul acesta Înaltă Prea Sântia Sa Părintele Episcopă diecesană Ioan Mețiană a convocată la reședința sa — adunarea generală straordinară a fondului, pe ziua de 22 Octombrie 3. Nov. a. c. dimineața la 9 ore, la care adunare membrii chemați s'au întrunită în număr frumos.

La timpul determinat Înaltă Prea Sântia Sa a deschisă ședința adunării prin o vorbire de mare însemnătate, carea a fost ascultată din partea celor prezenți cu vie interesare, iar pentru momentositatea ei adunarea a aflată de necesară ca aceea nu numai să se înducă la protocol în tot cuprinsul ei, ci totă odată a dispusă ca să se tipărescă separată, și să se trimită, fiecăcărui preotă ca ună tesaură de preț pentru dâșii și pentru biserica noastră.

După deschiderea adunării s'a alesă de notariă membrul Ioan Cióra; astfel fiind adunarea constituită s'a purcesă la pertractarea agendelor dela ordinea zilei.

Mai înteu s'a cetit în tot cuprinsul lor statutele aprobate de Veneratul Sinodă eparchială, enunțiându-se dreptă conclusă că adunarea luândule la cunoștință le privesce de publicate.—

De ôrece aceste statute întră în vigore și să se fie puse în lucrare la 1. Ianuară 1884 adunarea a dispusă pentru predarea fondului în administrațiunea consistorială — alegând spre

acestă scopă din sinulă seă o comisiune constatăre din membrii Constantină Gurbană și Ioan Cióra, — asemenea s'a mai alesă conform Ș-lui 17 din statute încă o comisiune de trei pentru controla manipulării și administrării fondului — constatăre din părintele protosincelă Iosifă Gol-dișă, protopresbiterulă Constantină Gurbană și I. Cióra. În fine s'a mai adusă unele decise anume: ca adunarea ordinară viitoare să se constituie conformă statulelor aprobate; ca la data ocașiune să se cumpere realităti pe seăa fondului, și ca să se conscrie din oficiu din fiecare protopopiată câte 2—3 preoți seraci de portare esemplară ca se fie ajutamați din fondă.

Cu aceste terminându-se agendele adunării, Înaltă Prea Sântia Sa Părintele Episcopă prin cuvinte de închiare mulțamindă participanților pentru presință, a pusă la inimă fie căruia să se intereseze cu totă zelulă de acestă fondă, și împărteșindă binecuvântarea Archierescă asupra lucrărilor adunării de astăzi, Ioan Cióra în numele adunării a mulțamită Prea Sântiei Sale pentru îngrijirea părintescă ce a dovedită și dovedește la tôte ocașiunile față de acestă fondă carele este menită a alina suferințele preoțimei noastre, și pentru a căruia înființare ca semnă de recunoștință preoțimei noastre nu-i rămâne alta, de cât să spună fraților loră din neamă în neamă numele Prea Sântiei Sale și în mijloculă bisericei să-lă laude și să-lă mărescă — între urări de se trăiescă Înaltă Prea Sântia Sa — ședința adunării s'a încheiată.

Astfelă dupăce tôte s'au săvârșită, cer adunați s'au despărțit de Părintele loră celă bună, ducândă fie care cu sine încă o suvenire dulce de aceta zi.

Dee Dumneșău ca fondulă prețescă să prospereze!

Câte-va cuvinte la articolul intitulat: „Reflexiuni privitoare la cultura femeii române.”

Cu celū mai viu interes am cetit articolul intitulat: *Reflexiuni privitoare la cultura femeii române* din fbea Dvoastră Nrul 39 și 40. — Și fiind că cuprinsul amintitului articolū taiā mult, puțin în sfera mea de activitate ca învățătoare, nu potū a nu face câteva reflexiuni la unele idei și păreri din acelu articolū. După cum înțelegū eu acelu articolū, auctorulū seū voesce se constateze că: școlele medie ar fi superflue la creșterea fetelorū române, motivând opiniunea DSale nu unele argumente, pre cari eu din parte-mi — cici decāt cu le potū privi de practice. Iată de ce:

a) Dsa afirmă, că femeia — cu mai puțină cultură, este mai bună económă și vice-verse. — Multū me mirū de asemenea afirmațiune. Saū atāt de neînsēmnată este misiunea femeii, încāt ea să n'aibă necesitate de cultură mai înaltă? — Însuși auctorulū articolului din cestiune dīce: că *păstrarea, care — și după DSa are mai multă valōre decāt chiar câștigulū, precum și împărțala, cade în competența femeii*; cum se pōte ca o femeia cu mai puțină, seū fără cultură va sci realiza aceste mari și momentōse adevăruri? — Dar femeia are chiamare și mai ponderōsă adeca: „educațiunea pruncilorū.” — Nu cred să se găsească măcar unulū dintre On. cetitori, care va privi educațiunea pruncilorū de unū lucru atāt de puținū momentosū, încāt se o concreadă și unei persōne neculte seū cu puțină cultură. —

Sciut este că omulū dela natură are înclinare spre rău; decī încă până e prunculū fraget trebuie nisuitū a stīrpi acea înclinățiune și a stīrui în trēnsulū semțulū spre bine și a-lū cultiva, din care apoi se desvōltă calitățile cele frumoșe; modestia, blāndeța, curățenia sufletului. — Cui este prunculū în etatea sa fragedă concređutū spre creștere decāt mamei sale. Mama eserciează cea mai puterninā influință asupra prunculū, ea conduce desvōltamentulū fisicū, intelectualū, moralū, esteticū și religiosū. Dela mamă primesce prunculū primulū nutrimentū, prima simțire, primulū cuvētū, prima representațiune, ordinea elementelorū fisice și psihice cari forméză sumariulū activității lui spirituali. Saū nu cu primele impresiuni ale vedulū și audulū străbate spūitulū mamei în spiritulū pruncului? Apoi gingașă espresiune a simțemintelorū ei, paciința ei, perseveranța și ingrigirea fiului ei, apoi atențiunea ei, iubirea de ordine, consciințiositatea în împlinirea datoriei ei și — voința ei de sacrificiū? Cum va potea însă femeia să-și împlinescă datorințele sale dacā dēnsa n'are ideă de o creștere bună? Acēea ce primesce prunculū în etatea sa fra-

gedă îi remāne pentru tōtă viēta! — Despre adevērulū acesta avem destule argumente în istoriā, așa d. e. Grachiū, fi Corneliiei, aū trăitū pe timpulū când Romanii, erau mai stricați, decādutū în moralitate; dar ei aū fost ōmenii cei mai drepti și onesti, nici societatea ōmenilorū celorū stricați n'aū potutū să-i strice: de ce? Că aū fost educați de o mamă cultă — care și-aū priceputū chemarea sa ș. a. l. m. esemple.

Decī eū susținū sus și tare că chiar necultura femeilorū nōstre este cauza miseriei în care trăesce națiunea nōstră. Căci femeia cultă cunoscāndu-și detorințele sale, le va împlini cu scumpătate și atuncī națiunea nōstră va trebui se prospere precum în cultură așa și în avere și nu va mai fi privită cu disprețū de alte națiuni.

Fiecare omū trebuie se aibă din când în când o distragere. Decī dacā femeia în timpulū liberū, când nu pōte să se ocupe cu lucruri mehanice — înțelegū în dumineci și sērbători, va cerca distragere în o lectură frumosă — după spunerea Dluī Varnava — acēsta o privescū de mai folositōre familiei decāt dacā se va amesteca în afacerile bărbatului îndemnāndu-lū acum spre unū rău acuși la altulū, seū se va pune cu vecinele la pletche, ce sunt fōrte usitate la romāne, și aū de multe ori urmări neplăcute — chiar funeste pentru întrēga familiā.

b) D. Varnava atribue fōrte frumoșe însușiri sātanelorū — adecā femeilorū neculte, încāt — de nu ași fi prea convinsă despre contrariulū — ar trebui ca însu-mi să recomānd întregei națiuni — să țină fetele în necultură. — Dsa dīce că religiositatea vom afla-o la sātene. Se însă înșelā însă fōrte. — Poftescă pe la sate, cerceteze numai vr'o câteva case d'ale sātanelorū, și se va convīnge despre contrariulū ¹⁾! — Prunculū micū — când începe a vorbi, ce învață dela mama sa? A înjura pe părinți, frați, rudeniū etc. ba chiar și pe acela care i-a datū viața și i-o susține, pe Ddeū. Se pōte apoi ca din astfelū de prunci se devinā ōmeni precum îi pretinde societatea seclului alū 19-lea, și e acēsta religiositate? — Mai departe poftescă a căuta care dintre femeile unui satū întregū sciū să-și facă cruce și să se rōge lui Ddeū? Așa credū eū, că nu va afla de ce! Poftescă dumineca și sērbătōrea în biserică ²⁾! Va afla-o mai fără nici o femeia, seū dacā va și afla câteva babe, acele vin aci se sfātuiescă despre netrebnicile nimicuri. Sum învățătoare în alū șeselea anū, în una și acea-și comună, și acum încă am neplăceri cu părinții

¹⁾ Nu în tōte părțile. Red.

²⁾ Coregerea jăcatorū rele și scāderi ține toțmai de atribuțiunea școlōlorū sātesci. Red.

nevoind să trimită fetele dela 12 ani în sus, la biserică, pentru că la ei este rușine când o fată mai mare se u o nevastă cercetază St. biserică. Unde este aci dară religiozitatea sâtenelor și prin ce alta o manifestă ele dară?!

Mai departe dice D. Varnava că femeile sâtene nu sunt risipitoare ci casnice. Bine-ar fi, de-ar fi așa; dar dorere — că nu sunt așa! Chiar la sâtene vedem vestminte, de care unu rându costă 100 fl. *) apoi — bani la gât și pe cap în preț de sute de florini. — N'ar fi mai bine ca acei bani se-i întrebuințeze în economiă căutând sa-i înmulțescă, decât se stee ca talantul îngropat. Dar se întâmplă și aceea că părinții împrumută cu camete mari bani, ca se împlinescă cererile fiicelor lor și urmându niște ani neroditori — nu sunt în stare să-și solvască datoriile — cametele se urcă — până li se vinde pământurile și astfel rămân cerșitori! — Apoi cum femeile sâtene risipescu cu comănacul cele ce adună bărbatul cu sacul, asta încă nu o scie D. V. Acésta însă nu s'ar întâmpla de-ar fi femeia cultivată, căci ar scie cugeta și calcula — prin ce, ar vede urmările îngrozitoare și s'ar lăsa de pretenziunile sale.

Ce se atinge de căsnicia lor, rămâne mult de dorit. O economă română care are 4—6 vaci, n'are lapte destul nici pentru casa sa necum se mai vindă unt, groscior, brânză etc. cum facu germănele. Pentru că ele nu sciu să le grigescă după cum se cuvine, nu le sciu nici mulge regulat, de multe ori și la o septemână odată — și așa trebuie se părădă laptele.

Privind în grădinele lor, ce vedem în acele? ici coala — cartofi, fasole — și am gătat-o! — Apoi murdăria casei — și încă multe alte scaderi putem vedea la sâtenele noastre. Departe sunt ele de femeile națiunilor străine. Și de ce? Pentru că acele sunt cultivate dar ale noastre nu.

Deci vedind că numai prin cultivarea femeilor, am putea ajunge la țintă, ar trebui se lucrăm din respoteri la înființarea și înmulțirea școlilor de fete ce ușor ni ar poté succede d. e. în comuna unde sunt două școle, una se fie pentru băeți, iar alta pentru fete, — precum a ordinar și înaltul ministru de culte; — așa în scurt vom ajunge la țintă. Adevărul a grăit Maria Theresia: „Numai educațiunea tinerimei de ambe secse, este basa adeveratei fericiri a națiunilor.“

Dar acum despre școlele medie! — Eu susțin că școlele medie ar fi chiar utile fetelor române, dar așa-că obiectele principale de învățământ se fie: o parte din pedagogiă, economia, bucătăria, comptabilitatea și lucrul de mână —

*) Acest lux esagerat există aproape numai în părțile banățene. Red.

croitul și cosutul rufelor și a vestmintelor femeiesci și bărbătești. — Etă aci respunsul și la întrebarea: „cum trebuie crescute fetele orfane?“ O fetă absolvând o astfel de școlă, poté fi: cositoare, croitoare, casiră în o boltă, învățătoare, economă și o mamă bună.

Referitor la celelalte studii care au să se propună în școlele medie dice, că nu poté strica unei femei decât are o cunoștință mai lățită din acele: dar matematica o țin de utilă ba chiar și necesarie pentru ori ce femeie; pentru că nu se poté scie decât nu va deveni comerciantă. Nu e atunci bine se potă singură conduce comptabilitatea — decât se plătescă altuia sume mari pentru aceea. Dar în timpul de ați fără matematică greu poté trăi cineva.

Însă ce vorbim noi despre școlele medie, când în orașe locuite de unu număr considerabil de români — precum e: Timișoara, Aradul, Lipova etc. nici până astăzi nu s'a înființat școle elementare măcar de fete? Sciu bine că conducătorii afacerilor române din acele orașe — sunt prea convinși despre necesitatea acelor școle, deci pentru aceea nu me pot din destul mira, cum de aceia, nu desvâltă mai mult zel pentru înființarea acelor școli?

Nu este vorba că pe ficia plugariului să o educăm în aceleași condițiuni în cari are să fie educată ficia unui boeriu, dar se dăm navală, prin școlele bune, a o rădica și pe ficia țeranului din mojiția ce o copleșese, se o înfrumșetăm cu unu grad ore care de cultură corespundătoare timpului, spre a deveni cât mai curând la nivoul vacațiunei ei — de educațiune; atunci putem fi convinși, că fața națiunei se va schimba, că acolo, unde astăzi domnesce disonanța și contrastul, are se fie și se ajungă armonia!

Aurelia Belintanu m. p.
învățătoare.

Înăugurarea școlii române de fete în Sibiu.

Duminecă la 16/28 Octomvri se-a ținut Reuniunea femeilor române din locu adunarea sa generală de toamnă.

Acésta adunare a fost cea mai momentosă, dintre câte s'au ținut dela înființarea acestei reuniuni, căci în acésta adunare s'a decretat înființarea școlii de fete, pentru care erau deja făcute din partea comitetului toate pregătirele, ca se se deschidă la 1 Noemvri st. n.

Adunarea a fost foarte bine cercetată.

A sosit și o telegramă de felicitare dela D-na Iudita T o d e s c u din Bucium-Cerb, prin care totodată se insinuă de membră pe viață.

Neobositul zel al comitetului a făcut posibil ca abia după o activitate de 2½ ani reuniunea se voteze unu buget de percepțiuni sigure peste 1600 fl. și se-și realizeze în parte mărețul scop.

Când dicem „sigure“, presupunem că membrii esteri, cari au contribuit până aci cu obo-

lulă loră la înaintarea scopului salutariu al Reuniunii voră fi constanți și punctali și în viitorii.

Dlă căpitană Stejar, care în etatea sa înaintată, dispune de ună focă sacra pentru întreprinderile naționali, care ar face onore generațiiloră mai tinere, entusiasmă de acestă rezultată îmbucurătorii, după enunțierea conclusului, a improvisat ună discursă căldurosă, accentuândă momentulă acesta de epochală pentru romăni, urândă succese strălucite acestei reuniunii atât de folositoare națiunei, și încheindă cu se trăiescă iniciatōrea Dna președintă a comitetului, se trăiască membrii comitetului, se trăiescă femeile romăne!

Aderămă și noi la aceste urări binemeritate.

Astăzi în 20 Octomvire st. v. s'a deschisă serbătorește școlă de fetițe, înființată de acestă Reuniune.

Reuniunea a avută fericita idee de a deschide școlă cât mai serbătorește. Numerosă publică romăna a respunsă învitatōrei, ce i-a făcută Reuniunea. Aprōpe tōte dōmnele din Sibii se află la 11 ore în localitățile destinate pentru școlă. Escelenția Sa P. Archiepiscopă și Metropolită Miron Romanulă sosi punct la 11 ore. După acestă s'a începută sântirea apei ce i mică, sēvērșită prin P. parochă locală, și asesoră consistorială Zacharie Boiu.

După sântirea apei și stropire dōmna Mateiu a rostită următorulă discursă

„Escelenția Vōstră! Onorați ascultătorii! Stimat corpă profesorală! Iubiți copiii! Amă începută cu Dumneđeu! Scopulă, pe care reuniunea femeiloră romăne din Sibii și l'au pusă, aū reușit.

„O idee umană ne-aū condusă până aci, și ună actă divină ni s'aū părută la locă, când ceriulă încoronéză cu realizare succesulă nostru multă doritū.

„Mie mi s'aū dată frumōsa misiune a vorbi în numele comitetului în ziua acestă binecuvēntată, și a preda frecuentărei nōua nōstră școlă.

„Dumneđeu singură știe, ce se petrece ađi în mine și cuvintele mele, cuvintele unei femei, nu potă da destulă espresione simțeminteloră mele. Dar sunteți romăni cu toții și ușor veți pricepe ce simțiri înăbușescă acum inima mea: o inimă de mamă, o inimă de femeie, o inimă romănescă!

„Nu prea suntemă făcute noi romănele pentru vorbe multe, dar facemă în fapte aceea, la ce inima ne îndemă: acestă sinceră inimă, după a cărei șopte suntemă totdeuna fice bune a națiunei nōstre.

„Si avemă multă simțū de dreptate noi romănele, și amă veđutū lipsa mare de o școlă bună și de o crescere națională a feteloră nōstre, și nu amă pregetatū de a ni-o dice — fără de șfială — de și suntemă desavuate de cătră scriitorii nostri, pentru că facemă ah! prea de multe ori! de rușine ăsa potului, după care ar fi se fie „dulce și frumōsă limba ce o vorbimă“

„S'aū aflatū între noi o femeie, a cărei nume va fi onorifică nepoților și strănepoților nostri: dna Maria Cosma. D-nei ne-aū pusū în prospectū mai întâia oră modulă, în care se putemă ameliora regretabila acestă stare: o școlă de fetițe, în care fiitōrele mame romăne se învețe mai întâi și mai întâi de tōte limba maternă: ună ce fōrte justă și fōrte necesară.

„Dna Cosma ne-aū oblită calea ce aveamă să o mergemă și noi nu amă statū în locă, amă vorbitū și amă scrisă, am dansatū și am umblatū, până ce iată-ne sosite aici la stațiunea cea dintăi de unde putemă gândi mulțamite la pașii, ce i-am făcutū.

„Amă trecutū, cu preotulă în frunte, preste pragulă odăiloră acestora, cu bună speranță în Dumneđeu și în spriginulă connaționaliloră nostri. Sosite odată aci, nu ne mai uitămă nici în drēpta, nici în stānga nici la nemți, nici la francezi și lāsămă cu încredere și cu bună speranță educațiunea copiloră nostri în mână unui corpă profesorală romănescă.

„Elă și noi trăimă într'ună seculă binecuvēntatū pentru sōrtea femeiescă, și elă va cunōște fōrte bine modulă, în care să satisfacă totdeodată și dorinței nōstre naționale și recerințeloră timpuluiă nostru, timpū, care aū deschisă cu mână liberatōre coliviile activitățiiă femeiesci, cari totū colivii remăneau, de și erau adese ori de aurū.

„Romăna adevērată își va ține de sfântă datorie crescerea națională a fetițeloră ei; ca ele se devină mame și soții bune, ceea ce numai după crescere potrivită potă fi în modū nobilū și recerutū.

„Femeia generațiunei nōstre se devie femeie în sensulă curatū alū cuvēntului: o ființă omenescă în clasa omenescă, o destātare pōte, dar nu o jucărie, o ființă modestă dar gānditōre, o femeie supusă pōte, dar nici decăt o sclavă.

„Acēsta o șcimă noi toți, cari ni-am datū vre-o data puțină ostenelă a reflecta seriosă la sōrtea seculuiă femeiescū și, acēsta o șciți d-vōstră, domniloră profesori ai tinerei nōstre școlē.

„Si acum domnișōră învētore, copii și profesori remăneți cu Dumneđeu. Ce este bunū și sublimū în inimă și în lume cu voi aci se fie! Ajutorulă însemnatū alū „Asociațiunei transilvane“ și spriginulă publiculuiă nostru ni aū prefăcutū în realitate încāntatōrea ideie, la care lucrămă de 3 ani încōce. Ajunsă aci, reuniunea nōstră mulțameșce cu adencă mișcare DVōstre tuturoră, cari ați binevoitū a distinge cu prețuită DVōstră prezentă mica festivitate a inaugurărei școlēi nōstre, și apoi tuturoră aceloră, cari ni-aū ajutatū, și ve predă DVōstre, dlor învētori, cu mi și mi de binecuvēntări școlă acēsta.

„Ascultați, drage copilițe, de profesōra și de profesorii vostri. Ei sunt aici în loculă părințiloră vestri și tōte, ce Vē învață sunt bune și multă folositorē. Petreceți cu plăcere în zidurile aceste, pe care rugăciunile preotului și așteptăriile nōstre le aū sfințitū. Și când le veți părăsi vre-odată ca fete mari, atunci se ve întōrceți încōdată de pe pragulă ușei, și se binecuvēntați cēsulă, în care ați intratū.“

Impresiunea făcută prin clasiculă discursă ocașională alū dōmnei Mateiū mai bine se va caracteriza prin aceea, dacă vom spune, că cei mai mulți din cei preșenți lăcrămau de bucurie la cele veđute și auzite. După discursulă dōmnei Mateiū Escelenția Sa P. Archiepiscopă și metropolită Miron Romanulă a binecuvēntatū întreprinderea femeiloră romăne, implorândū darulă lui Dumneđeu asupra institutului.

Gratulămă comitetulă Reuniunei pentru fericita idee de a începe cu Dumneđeu activitatea școlēi de fetițe. Ne alăturămă și noi la felicităriile aduse din tōte părțile dōmnei Mateiū pentru frumosulă discursă improvisatū abia cu câteva ore înainte serbărei de inaugurare.

A fostū mărețū acestū actū alū inaugurărei școlēi romăne de fetițe, mărețū și totū odată instructivū pentru noi.

Ca puteri didactice Reuniunea femeiloră a angagiātū pre domnișōra Eleonora Tănănescu dela institutulă „Elena Dōmnă, pre profesorii seminariali

Dr. D. P. Barcianu, Dr. Ioan Crișanu și pre Mateiu Voileanu, practicant în cancelaria consistoriului arhidieceșan.

Credem, că institutul acesta de fete se recomandă de sine și prin sine din destul. Totu așa și corpul profesoralu dela acestu institutu.

Apelăm la români de simțu și inimă, plini de speranță, că institutul de fete de aici va adăpa cu științe pe toate ficele de român.¹⁾

Unul pentru toți.

Statistica mea învățătorască cu finea anului școlasticu 1882/3

Pre noi cei dela țară, învățători și preoți, ne întezesem publicațiunile cari tractează trebii de ale noastre școlare sevă bis. pentru că în acelea adesea putem găsi îndrumări de celu mai mare folos în viața noastră.

Când deci marturisesc la acestu locu că cetind statistica preotulu N. N. din N. m'am bucurat forte putend ceti unu reportu statisticu a unui preot în care se oglindem nu numai inima lui cea credincioasă misiunei sale, dragostea lui către fi se sufletesci ci și activitatea sa și împrejurările între cari au activat.

Inspirat de acestu casu, în dorința de a face și eu ceva plăcere și distracțiune colegilor mei, — imi permitu a da publicității darea mea de samă, și a pune în vedere statistica mea închiemă cu finea anului școlasticu trecut 1882/3 carea cuprinde următoarele:

1. În anul acesta școlariu 1882/3 dintre 100 conscriși la frecuentațiunea cotidiană au umblat la școlă următorii (aci urmemă numirea școlariilor dela 1—92 cari au cercetat școlă mai desu ori mai rar, cu notițele despre frecuentațiune, în modul cel mai precisu precum și cu notele prin cari se arată împrejurările frecuentațiunei: fost'a sevă este provăduțu de părinți cu recuisitele necesarie, este bolnav, orfanu, seracu, efemeiatu, distrasu sevă petulantu, au pte hăbăuc, miopu sevă cu alte scăderi) Dintre 34 repetitori s'au arătat din când în când 7 înși. (Conceptulu frecuentațiunei lor încă e alăturat la a cotidianilor. Coresp.) Va să dică în decursulu an. școl. tr. 1882/3 au umblat la școlă mai multu sevă mai puțin 92 cotidiani și 7 repetitori.

2. Numărulu umblătorilor la școlă în acest an în Sept. sau urcatu până la 16 școlari Oct. 34 Nov. 59, Dec. 64, Ian. 71, Febr. 72, Mart. 70, April 54, Maiu 45.

3. Pentru îmbunătățirea frecuentațiunei Reporțele de săptămână le-am dat în Septemvre însă fără rezultat. În Oct. Nov. Dec. Ian. Febr. Martiu nu am raportat din cauza că am esperiatu că de reporte numai atunci facu întrebunțare respectivi când vreaș, și adesea spre calea mai mari neplăceri ale învățătorulu, dar si din cauza că școlă tot mai bine începu a fi cercetată. În Aprile am raportat însă fără rezultat În Maiu însă cu rezultat care nu-lu dorescu, că părinții ne absolvați de pedepsă pentru neglijința filor lor de antistie, erau trâmși la mine cea ce mi-a căusat numai neplăceri cu poporul năcăgit în nesciunța sa. Raporțele lunare le-am făcut regulat și fără observațiune căci bole epidemice nu s'au ivit.

¹⁾ După „Telegraful Rom.”

4. Școlă mea a fost cercetată de 2 ori de Rds. D. Inspectoru școlariu.

5. Prelegeri cu adulții nu am ținut în anul acesta, parte desgustat pentru străini cari în publicitate m'au insultat pentru sirguintă, parte pentru că unii din confrăți, totdeauna superați și turburați pentru nisuinta mea, țesură intrigi contra mea pte pentrucă dela 1873 până ađi făcu o școlă de pildă între celea mai multe școle din diecesă.

6. Dilele acestui an școlariu au fost de tôte 273. Detrăgându se însă din acestea: 33 recreații legale, 54 sərbători și dumineci; 12 absenții în cause private și oficiose ca facerea de socoți bisericesci, compunerea de comisiune sanitarie, alegerea de membrii în comis. adm. comitatensă, adunarea preot-învățătorască, 3 eserciți sante, 5 feriele pasciloru, de tot 107 — fără a mai atinge și timpul perduțu pe la înmormentări, — se vede că pentru propunerea a 8 obiecte de învățamentu numai 166 de dle s'au folosit. Va să dică pentru unulu câte unulu numai 28¹/₄ de dle. Acum socotind numai o repetare a unei prelegeri, pe unu obiectu de învățamentu numai 14 prelegeri se vinu.

Dacă se va mai lua acum în considerațiune că d. e. dintre 14 prelegeri ale unui obiectu de învățamentu câte și cari le-au cercetat sevă nu le-au cercetat școlariulu respectiv, apoi recuisițiunea cea neîndestulătoare ce se pte observa mai la toți școlariu, au pte ore-care împrejurare escepțională, vine a se conchide că progresulu în învățamentu între atari împrejurări mai nu pte fi decât „0”. Și dacă totuși nu este precum n'au fost nici întrecutu, meritulu nu se pte atribui decât neadormitei și ne mărginitei mele griji, luptă, gertfă și resemnațiune cu carea me luptu întru cultivarea școlariilor mei și prosperarea școlei mele.

7. Și alte pedeci mai esențiale întru instruirea în genere a școlariilor am avut: a) sărăcia poporulu. b) Ne interesarea mai deapropo a părinților de crescerea filor lor. c) Neajunsurile de tot felul cari își au bazele în „Normele inv.” ca bună oră unele dispușețiuni de interesu școl. etc. d) Starea școlei căci e scundă și în o parte a ei tótă iarna nu se mai pte lucra de la 3 ore d. m. dar apoi vedându se prin feresti o căruță, unu sgomotu de locu a trage atențiunea școlariilor.

8. Pedeci în disciplinarea școlariilor am avut unele din celea mai grele.

9. Școlă de pom nu o am îngrijit din cauza că e neregulată. Eu nici nu o am potut regula căci imi lipsesce dreptulu la ea (că numai după nume figuremă) dar și pentru că regularea ei cerea cheltueli enorme cari eu dela mine nu le potu acoperi. Altcum pentru esercițiile economice mi-am întocmitu după puțință grădina de modelu. Totu din această causă a rămasu și cultura de verm de mătăsă.

10. Albinăritulu încă nu lu potu cultiva până ce cu ajutorulu lui Ddeu grădina școlei după aranjarea de estu timpu va deveni o grădină imasantă precum cere stupăritulu.

Imi trebuie timpu căci sum singuru în lucru și gertfe!

11. Biblioteca școlară s'au măritu până astăđi la 60 de opuri, acte recuisite, diuare și broșuri etc. pre lângă carea și eu am bibliotecă mea proprie învățătorască.

13. Școlă de repetițiune nu am potut-o ține în timpul normalu parte pentru că ideea sălutare a a-

cestui cursu de învățământ încă nu e generalizată după merit între parochieni, parte pentru că nu s'au luat măsuri ca în alte comune pentru oprirea tinerimei din jos de 15 ani dela jocurile publice din Dumineci și sârbători.

14. Școla în privința stărei din lăuntru, e de mijlocu provădată cu de toate pre lângă cari e amădiare, cărți, studii, actele școlare dela începutu (1873—1883) până astăzi dinpreună cu istoricul școlei.

15. Am prenumăratu afară de o fõe bis. școlastică și o fõe politică, de grădinăritu de stupăritu, de humoru, toate pe spesele mele.

16. Orđinațiunī am primitu 15 și câteva afaceri cu auctoritățile civile pe calea antistiei comunale.

Acēsta e statistica mea cu finele anulū școlariū 1882/3.

Colegiū mei potū se afe în acestū reportū seū statisticiā a mea interesarea poporului de școlā, frecuentațiunea și posibilitatea rezultatului, mai multu însă potū se afe împrejurările între cari am activat, starea învățământului și mai multu de toate însă starea unū învățătorii și a unei școle poporale.

Florian Ciara,
învățătorii.

Disciplina în institutul teologicu din Carlovețu.

Națiunea sârbescă are încât sciū eū Institutul seū teologicu la scaunul patriarchiei sârbe, în Carlovețu. Directorul Institutului acestuia este protosincelul patriarhalu Doctorul de teologie Radiciu, nepotul de soră alu Episcopului Verșetului, carele și-a făcutu studiile sale în Germania și în Russia, unde a și depus doctoratul și încă ca diaconu a fostu condecorat cu cruce, din partea Sinodului episcopescu alu Russiei.

Acēsta am premisū pentru aceea că în jurnalul serbescū care se edă sub numire de: Serbschi Narod în Neoplanta la Numerul 62 din anul cur. se face vorbă despre esamenul teologilor din anul scol. trecutū 1882/3 la care a presidiatū însuși patriarchul descriinduse decursul aceluia în următorul chip :

„Ce se atinge de înfruntarea carea a făcutu o sântenia sa, d. patriarhū Germanū teologorā cu ocasiunea esamenului, eū voi arāta lucrul precum este, ca să vorbescă elū însuși de sine. Elū se cuprinde în acēsta :

„Durere! partea cea mai mare a teologilor în anii din urmă și a luatū de problemă, ca să facă totu aceea ce nu se cade și ce nici cāt nu convine cu desinațiunilor viitoare. Zădarnice aū fostu toate admonițiunile, toate înfruntările și pedepsele: cu închisore, cu eschiderea din Alumneū, cu reținerea stipendiilor, s. alt. care toate întracolo aū țintitū ca respectivii sa devină la minte și să se îndrepte. — Dar ne mai putēnduse profesorii lorū apăra de dese acuse ale cetățenilor din Carlovețu în contra feliuritelorū excese nocturne care le făceau teologii dintro nōpte întrafta, când turbarea unorū teologi la atāta ajunse, cāt nu numai că se sugrumaū chiar în salele Institutului, ci ca niște tineri fără stimă de sine și ambițiune nōptea prin birturi cu plugarii beți se împungeaū cu cuțitele: atunci n'au mai cūtezatū profesorii lorū să sufere atāta desfrānare, ca să nu se infecteze și ceialți teologi enesti cu conștiință și cu chemare pentru preotia. ci trebuiră să întrebunțeze măsurile, prescrise de lege pentru casulū acela; căci a voi întrebunțarea sfaturilor și

locuri și în societăți care sunt pentru voi ca teologi, oprite nu numai prin legile Institutului, ci și prin a pedepselor celorū mici și mai departe acolo, unde aceste de atātea ori s'au arātatū zădarnice, ar fi o slăbiciune, ar fi a ajuta cu voia starea acēsta în teologie. Apoi de și pre lângă totā asprimea legii, aū concesu profesorii teologiei, ca humanitatea să biruiescă asprimea căci de aū și dimisū după făcuta cercare și judecată pe nouē însi, iar pre mai multū i-aū condematū la închisore mai lungă ori mai scurtă: totuși aū decisū pentru cei nouē, că după unū anū, decă se vorū îndrepta, potū fi iarāși suscepti în teologie. Cu adevăratū sentință humană inse pentru cei ce erau la ușa vieții cetățenesci și bisericesci de sine stătătoare, fōrte aspră.“

„Apoi pre lângă totā asprimea acēsta cu classa cea mai superiōrā a teologiei, s'a întemplatū și acēsta necuviință, carea nu o potū desvinovăți, căci țenū, că s'a făcutū cu propusū; iar că s'a făcutū cu propusū vedū de acolo, că celū puțin aceia cari cāndva aū fostu discipulii mei, aū potutū aūdi nu odată, ci la totā ocasiunea dată, cum aū de a se porta la întemplantarea acēsta despre carea voi vorbi, cei tineri înaintea bătrānilorū, iar deschilinitū discipululū înaintea superiorului seū, — apoi ei ar fi trebuitū să urmeze după învățatura aceea și totuși n'au urmat. Iată casulū:“

„Sântenia sa, d. patriarhū Germanū nu între lasă nici odată, cānd se află în locū, ca se trecă esamenele teologilor fără elū. Așa a făcutū sântulū patriarhū și în anulū acesta. În ziua d'întaiū cānd s'a arātatū Sântenia Sa la ușa salei în care se ținū esamenele, îndată începurā teologii, precum preserie regula: Împērate cerescū. Și patriarchul stānd cātva îndepărtatū de ușa, a cāntatū și densulū asteptāndū finea rugăciunei. Iār teologii nici așteptāndū să mērgă st. patriarhū la loculū seū și să se așede, nici ca să șadă profesorii și ceialți distinsi oșpeți, nefiindū provocați de cineva, ca să șadă, — ei neprivindū la nimenea, îndată după rugăciune se aședarā și ședēndū așteptaū, ca să șadă superiorii și bătrānii lorū. Acēstā portare a turburatū încātva pre oșpeți și pre profesorii teologiei. Observāndū toate aceste sântenia sa, pentru de a da unora înliniștire, iar altora învățaturā, a începutū, ședēndū la loculū seū, cu glasū părintescū astfelū :

„Fii mei! Sunt în societatea omenescă unele reguli, care nu sunt scrise nicăiri, dar cu reciproca cūtelegere a omenilorū între sine, aū devenitū la așa mare însămnătate, cāt pre celū ce ține de ele ilū numescū: omū cultū, educatū, și humanū și cu cūvință; iar pre celū ce nu se ține de ele, care dōrā și cu voia le caleā: omū prostū, paurū, betyār s. a. n. d. Voi ca fiitorii păstori și învățatori alū unū numerū mai mare sau mai micū alū credinșilorū; voi cari sunteți chemați cu chemarea vōstrā, chemare distinsă și de preferință, ca să luminați și să premergeți cu esemplū intru tot ce este bunū turmei vōstre, — voi sunteți îndatorați, deobligați, ca să sciți și regulile acele ale simplei cūvințe și ale culturai. Apoi una din regulele acele, de care se ține lumea cultā este și aceea, că atunci cānd celū mai tinerū îi vine bătrānulū sau superiorulū lui în școlā, ca elū să nu șadă la loculū seū, până ce nu-lū provocā acesta că să șadă elū. Și voi astăzi, vedēndū eū cu ochii, ați greșitū în contra regulii acestia de bună cūvință. Ore nu e și acēsta unū semnū a rarei vōstre venirī la școlā, și a deselorū umblāri la

însuși tactul alu societății mai bune. Aveți grige, ca nici profesorii vostri să nu mai aibă ocaziune a vi da astfel de îndrumări, dar cu atât mai puțin ca să mai cadă lucrul acesta în partea mea. Căci de va deveni la atâta, atunci poate liberu fiescecare singur să se descurce de teologie și de prepusa chemare preoțescă, decât ca să-lu împedecă eu.“

„Așa a decursu tréba acésta, iar Zastava vorbesce despre ea din cuvântu în cuvântu astfelu: În anulă acesta a presidiatu elu însuși, [adecă: sântenia sa d. patriarchu Germanu] la essamene, și așa de milostivă a fost, cât a numitu betyár pre teologi, pre fitorii preoți, învătătorii moralei și predicatorii cuvântulu lui Ddeu.“

Iată-ve încă o dovadă despre iubirea de adevăr și modulă Zastavei cum desvălesce gustul și simțul esteticu în cetitorii sei.“

Tréba acésta se continuă și în Nr. 63 alu jurnalulu Serbschi Narodu, unde se cetescă următorele:

„La conferințele pentru împărțirea calculilor încă a luatū parte (adecă: St. patriarchu) Aci a făcutū pre unii din anulū alu III să cadă; celoralaltī a datū din obiectele la care a fost însuși la essamenū calculii cei mai de josu. — I-a clasificatū reū pentru că dândule întrebări din viața practică bisericească, nu i-au răspunsū la tóte.“

Până aci jurnalulu serbescū. Noi am înregistratū faptulă acesta ca o probă elocventă, că în care școlă a scăpătat odată disciplina, ea cu greū va fi restabilită chiar și dacă organele superioare scolastice vor secunda cu tótă influința și auctoritatea lorū acțiunea corpulu profesoralu. Trebuie dar a preveni de timpuriū asemenea stare de lucruri, și a nu lăsa ca disciplina scolară să slăbescă, căci unde nu e disciplină, nu póte fi nici progresu.

D i v e r s e.

* O mișcare demnă de laudă s'a pornitū în Arad la inițiativa Dnelorū *Vuia* și *Beleşu*, aceea, de a deștepta interesarea publiculu nostru spre a veni în ajutoriulū studințilorū români lipsiți de mijloce materiale. În scopulū acesta Dnelorū a deschisū o colectă în familiile române din locū invitând la contribuiri benevole, care pot fi în vestminte sau bani, după libera voe. Felicităm pre onorabilele Dóme pentru nobila inițiativă!

* Conferința prof. T. Ceotea despre „*Timpurile ghiătoșe și diluviu*“ a avut locū Merceurea trecută. Conferențiarulū a tractatū cu studiu aprofundat interesanta temă despre timpurile ghiătoșe și diluviu, probând în modū scientific relătările biblice relativū la populu lui Noe.

* **Bibliografie.** S'a pusū sub tipariū și în curând va apare „*Higiiena poporală* cu privire la sătenu românu“ de Dr. G. *Vuia*, medicū și profesorū de Higienu la inst. teol. pedag. în Arad. Cartea se tipăresce în tipografia diecesană cu figurī în textū pe papirū finū și va costa 80 cr. Comande se potū face la autorū în Arad. Dela 10 exemplare 1 se dă rabatū.

* **Oferte pentru seminariulū** înființendū a mai intratū: dela Dlū Iosifū Antonescu preotū în Cornițelū 20 fl. Dlū Traianū Lungu a colectatū 26 fl. și anume: dela P. Oprișū 5 fl. C. Maniū 5 fl. V. Ignea

3 fl. Georgiū Cornea 2 fl. Nicolaū Ieanū 1 fl. Iul. Micu 2 fl. Petru Brașovanū 1 fl. Iosifū Forchescu 2 fl. Anna Popa 1 fl. Ioan Ursulescu 1 fl. Vasiliū Barbulescu 2 fl. Ilie Olariu 1 fl. Preotulū Mihaiū Magda a mai colectatū din comunile Toraculū mare, Ecicaromâna, Sarcia română și Iancahidū 100 fl. comuna Utvinū a datū 20 fl. comuna bisericească din Chișoda a datū 40 fl. cea politică 20 fl. comuna Ecica română a datū 200 fl. din cari a și plătitū 100 fl. Părintele Isaia Goldișū din Cermeiū a colectatū 12 fl. 90 cr. éră comuna Cermeiū a votatū 150 fl. preotulū Mihaiū Rațū din Pilū dela sine 20 fl. dela Gerasimū Serbū 10 fl. Fridman Ferencz 5 fl. Hențū Mitru 1 fl. Sternatal Solomonū 10 fl. Trippanū Paulū 1 fl. de tot 47 fl. Din Giula magiară s'a colectatū prin Toma Benchi-zianū și Iustinū Dascălū 176 fl. 50 cr. și anume dela Iosifū Besanū preotū 20 fl. Petru Gubașū preot 5 fl. Ioanū Mărcuș docinte 5 fl. Georgiū Mescuța 50 fl. Iustinū Popoviciū 10 fl. Ilie Nicoră 10 fl. Paulū Scirū 14 fl. Ilie Nonigū 2 fl. Lazarū Bogarū 10 fl. Persida Vancū 5 fl. Kőrösladányi 2 fl. Iuliū Chirilescu 3 fl. Ioanū Mihutū 3 fl. Ilie Mișcuța 5 fl. ved. Ioanū Ardeleanū 2 fl. Alesiu Erdélyi 2 fl. Ioanū Petroviciū 1 fl. Davidū Gomboșū 1 fl. Ilie Tulcanū 1 fl. Petru Buin 1 fl. Ilie Silagyi 1 fl. Teodor Silagyi 1 fl. Ioan Boroțū 2 fl. Moisie Sabou 1 fl. Dimitrie Popū 2 fl. Georgiū Pantoșū 2 fl. Stefanū Otlacanū 1 fl. Dimitrie Russu 1 fl. Petru Scirū 2 fl. sen. Georgiū Mișcuța 1 fl. Georgiū Șcirū 2 fl. ér ceialți dela mai mulți locuitori. Totū prin Toma Bichizanū și Iustin Dascălū s'a colectatū din Giula-Varsianđū 53 fl. 08 cr. la cari Alesandru Pasica a contribuitū 10 fl. Petru Suciū 2 fl. Krauten Mihály parohū gr. cat. 1 fl. Ioanū Munteanū epit. 2 fl. Iuliū Ionescu 2 fl. Georgiū Grasu econ. 2 fl. Mihaiū Munteanū 1 fl. Dimitriū Tudorū 1 fl. Basiliū Iotica din Secașū 2 fl. Stefanū Traianū econom 5 fl. Vasiliū Grasu 2 fl. Teodorū Bujigan 1 fl. Georgiū Muntén 1 fl. ved. Georgiū Olariū 1 fl. Szekér Mihály 3 fl. Mihaiū Blagiū 1 fl. Buturca Matilda 1 fl. Petru Munteanū 1 fl. Silinger Simon 1 fl. Stefan Grasu 1 fl. Tsodorū Popa 1 fl. Ioan Bujigan 1 fl. ved. Vasiliū Abrudan 1 fl. Dimitrie Bandula 1 fl. öz. Mikus Jánosné 1 fl. Moise Santoū 1 fl. Georgiū Grasu 1 fl. Vasiliū Abrudan 2 fl. id. Grf Almási Kálmán 10 fl. Andrásy Kálmán 5 fl. Szekér Károly 1 fl. ved. Maria Boțocu 1 fl. iar ceialaltī dela mai mulți locuitori. Din comuna Chitighazū s'a colectatū 215 fl. 49 cr. la cari a contribuitū: Protopresbiterulū Petru Chirilescu 50 fl. la anulū viitorū iarăși 50 fl. Mihaiū Ardeleanū preotū cu familia 56 fl. Alesiu Popoviciū notariū 10 fl. Ioan Cornea inginerū 5 fl. Alesandru T. Popescu capelan 6 fl. Toma Binchi-zanū docinte 5 fl. Dr. Georgiū Popoviciū medic. 10 fl. Isaia Boțco 10 fl. Stefan Traian 5 fl. Nicolaū Cismașū 1 fl. Teodor Lucaciū 1 fl. Ioan Blagiū 1 fl. Sandru Hotaranū 1 fl. Moise Blagiū 1 fl. Ioan Vidu 1 fl. ved. Zenoviū Ciobrișū 1 fl. iară ceialaltī dela mai mulți credincioși. Dela Dlū Dr. Ioan Hosan medicū 100 fl. dela Dlū Dr. Atanasiu Sandorū profesor emeritū 100 fl. dela Dlū Dimitriū Bonciū not. publicū regescū 100 fl. dela Dlū Augustin Hamsea referinte și asesorū consist. 100 fl. dela secret. consist. Ignatiū Papp 100 fl. Arad, 28 Oct. 1883. Ignatiū Papp, m. p. secret. consist.

* **Logodnă.** *Iustin Dascal*, teol. absolut s'a logodit cu dșora *Emilia Florescu* din Arad.

* **Din comuna Uzđin** ni se comunică următorele: O đī de bucurie! Comuna noastră rom. g. or.

din Uzdin cottulă Torontală, diecesa Caransebeșului a avut o zi de bucurie duminecă în 13 Octomvre a. c. fiind că după finea santei liturgii preoții nostri, parochi Nestor Onciu și părintele capelan Simeon Popoviciu au eșit înpreună cu poporul cu litia din biserică, și fiind în curtea bisericei rënduită locul pentru sântirea crucei, după sântire fu redicată împreună cu globul în turnul de nou făcut; iară Dom. parochi Nestor Onciu s'a întorsă cătră popor carele era adunată, cu aceste cuvinte dicând: *Acăsta este țina carea au făcută Domnul să ne bucurăm și să ne veselim în trăsă și așa s'au înalțat sânta cruce și globul la vederea a mai mult de 1000 de persone, și după finea actului s'a tinut prânđu în localitatea școlei, unde și toaste s'a ridicat pentru Impăratul și regele nostru Franciscu Iosif, pentru Mitropolitul Miron, pentru Episcopul diecesan Ioan Popasu, pentru preoțimea locală și totă comuna, și așa s'a petrecut acăsta și întru bucurie și veselie mulțimind lui Dmneđu. Amin! Pentru comitetul parochial *Moise Balan* m. p. președ. com. *Pan Vasile* m. p. not. com.*

* **Rațiocini publică.** Cu ocașiunea conferinței literare, ce am ținuto la 6 ore d. m. am. în 7 Nov. n. a. c. în sala cea mare a institutului pedagogico-teologic au binevoit a cotribui: 1) Dna Olga Mișiciu 1 fl. v. a. 2) Dmna Emilia Popoviciu 50 cr. v. a. 3) Dmna Iuliana Bocșianu 2 fl. v. a. 4) Domnul Gavril Bodea capelan 1 fl. v. a. 5) Domnul Dimitrie Iorgoviciu epitrop 1 fl. v. a. 6) Domnul Petru Popoviciu profesor 1 fl. v. a. 7) Dl Dr. Petru Pipoșu profesor 1 fl. v. a. 8) Dl Mihai Birisă propr. 1 fl. v. a. 9) Dl Lazar Tescula prof. 1 fl. v. a. 10) Dl Vasili Mangra prof. 1 fl. v. a. 11) Dl Terențiu Rațu avocat 1 fl. v. a. 12) Dl Victor Rusu teol. abs. 1 fl. v. a. 13) Dl Traian Barzu not. la epitropie 1 fl. v. a. 14) Dl Georgiu Purcariu comptabil 1 fl. v. a. 15) Dna Teresia Beleşu 1 fl. v. a. 16) N. N. 20 cr. v. a. 17) Dl Liviu Romul Pappu învățator 50 cr. v. a. 18) Dl Dr. Nicola Oncu adv. 2 fl. v. a. 19) Dl Protasie Givulescu învățator 40 cr. v. a. *Suma totală 17 fl. 60 cr. v. a.* s'a și înaintat Prea Santei Sale Dlu episcop diecesan în scopul înființandului aluneu — seminariu. Tutoror partipantilor și binevoitorilor contribuenti li-espriu prin acăsta cea msi profundă mulțamită publică. Arad 3 Novembre n. 1883. Teodor Ceantea m. p. profesu.

† **Necrolog.** Stefan Bogdanu învățatoriu din I. Girișu, cottul Bihării, după unu servitu consciinșos de 29 ani, în 22 Octomvre a. c. a încetat din viață, lăsând în doliu soția, trei fiice Maria, Sofia și Persida. — Fie-i țerina ușoră.

Concurse.

Pentru deplinirea postului învățatoriu din comuna *Iarcoșu*, protopresviteratul Butenilor prin acăsta se deschide concursu cu terminu de alegere pe 13 Noemv. a. c.

Emolumintele sunt: 63 fl. dela comună, 50 fl. v. a. ca ajutoriu dela V. Consistoriu, decă învățatoriu va fi cu calificatiunea recerută, 4, cubule de grău și 4 cucuruză, 3 jugere de pământ; lemne câte vor fi de lipsă și cartiru liberu.

Recurenții vor subterne recursele lor instruate cu documintele necesari la subsemnatul adm. protop. în Buteni până la 10 Noem. Iară pâna

atunci să se prezenteze în vre-o Duminecă seș serbătore la sânta biserică în Iarcoșu.

Buteni 14 Octom. 1883.

Mihai Sturza m. p.
adm. protop.

În urma hirotonirei de preot, a clericului absolut și învățatoriu George Burnu, devine cu 1-a Ianuarie 1884 postul de al II-a învățatoriu la școla confesională greco-orientală română din comuna biserică Caransebeș vacantă. Pentru întregirea acestui post de învățatoriu se escrie concursu cu *termin de 30 zile* socotit dela prima publicare.

Dotatiunea anuală a postului învățatoriu sus numit este 300 fl., dicu trei sute fiorini în bani valntă austriacă. Afară de aceea se mai bucară învățatoriu de venitul jumetate, dela funcțiunile înmormentărilor cum și dela alte venite care au fost și până aci usate. Cartier învățatoriu nu esistă, și de aceea, va avé învățatoriu ase îngriji singur pentru acela.

Recurenții pentru dobândirea postului acesta sunt poțiti a subterne suplica lor cu documintele care le prescrie § 13 și 122 punctu 7--11 a *statutulu organicu* la presidiulu comitetulu parochialu gr. or. român în Caransebeș în terminulu susu defiptu.

Recursele intrate după espirarea acestui terminu se vor lua în considerare.

Caransebeș în 19 Octomvrie 1883 st. v.

Iosif Seracin, m. p. *Ioan Popoviciu*, m. p.
președinte. not. comitetulu.

În conțelegere cu mine: **Ferdinand Musta** preot și inspec. școlariu subst.

Conform ordinațiunei Ven. Consistoriu diecesan al Caransebeșului din 7. Septemvre a. c. Nr. 510 S. se escrie concursu pentru ocuparea postulu de învățatoriu la școla rom. gr. or. din *Jurgiova*, protopresbiteratul Oraviței, cu terminulu de concurare până inclusive 13. *Noemvre a. c. st. v.*

Emolumintele împreunate cu acest post sunt: a) salariulu 300 fl. v. a. b) pentru scripturistica 4 fl. c) pentru conferțe 6 fl. d) cartiru liberu în edificulu școlei e) foilosirea grădinei intravilane de 800 □

Doritorii de a ocupa acest post învățatoriu sunt poțiti a produce următorele documente: 1) Estrasă de botez cu că sunt români gr. or. 2) Testimoniu cum că au absolvat pedagogia într'unu institutu din Metropolia noastră 3) Cum că au cunoscintă de limba magiară și germână încât se pôtă satisface în școlă și trebuințelor poporulu; 4) dorința comitetulu parochial este ca competenții se fie pedagogi tineri respective învățatori, cari n'au etatea peste 30 ani.

Recursele astfel instruate, adresate comitetulu parochialu, au a se trimite P. On. Domnu protopresb. și inspectoru școlar districtual **Andrei Ghidiu** în Oravița-montană.

Comitetulu parochialu.

În conțelegere cu protopresbiterulu tract. ca inspect. școl. district.

NB. Comuna biserică Jurgiova este îndatorată a se îngriji pentru încăldirea școlei de învățamentu și a cartirulu învățatoriu. Ce privesce condițiunea din punctulu 4) nu va eschide calificatiunea corespuțetore și dovedită a concurenților cu etatea preste 30 de ani.

Andrei Ghidiu m. p.
protop. și insp. școl.